REZOLUȚIA (UE) 2021/1681 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 29 aprilie 2021

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune ECSEL aferent exercițiului financiar 2019

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune ECSEL aferent exercițiului financiar 2019,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0108/2021),

A. întrucât întreprinderea comună ECSEL „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” („întreprinderea comună) a fost înființată la 6 mai 2014 în sensul articolului 187 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pentru a pune în aplicare inițiativa tehnologică comună „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” (ECSEL) pe o perioadă determinată până la 31 decembrie 2024;

B. întrucât întreprinderea comună a fost înființată în mai 2014 prin Regulamentul (UE) nr. 561/2014 ([1]) care a intrat în vigoare la 27 iunie 2014 pentru a înlocui întreprinderile comune ARTEMIS și ENIAC și a fi succesoarea acestora;

C. întrucât membrii întreprinderii comune sunt Uniunea, statele membre și, pe bază voluntară, țările asociate („state participante”), precum și asociațiile cu statut de membri privați („membri privați”) ce reprezintă întreprinderile din care acestea sunt constituite și alte organizații active în domeniul componentelor și sistemelor electronice din Uniune;

D. întrucât contribuțiile la întreprinderea comună pentru întreaga perioadă a programului Orizont 2020 se ridică la o sumă de până la 1 184 874 000 EUR din fondurile Uniunii (inclusiv creditele AELS) la costurile administrative și operaționale, de cel puțin 1 170 000 000 EUR din partea statelor participante la costurile operaționale și proporțională cu contribuția financiară a Uniunii, și de cel puțin 1 657 500 000 EUR din partea membrilor privați,

Gestiunea bugetară și financiară

1. observă că, potrivit raportului Curții de Conturi („Curtea”) privind conturile anuale ale întreprinderii comune pentru exercițiul financiar 2019 („raportul Curții”), conturile anuale ale întreprinderii comune prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2019, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și variațiile activelor sale nete pentru exercițiul încheiat la acea dată, în conformitate cu regulamentul său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei; constată că operațiunile subiacente conturilor sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative;

2. ia act de faptul că bugetul total disponibil al întreprinderii comune (care include creditele reportate din anii anteriori, veniturile alocate și realocările pentru exercițiul următor) pe 2019 a cuprins credite de angajament în valoare de 203 966 000 EUR și credite de plată în valoare de 232 545 000 EUR; observă faptul că ratele de utilizare a creditelor de angajament și a celor de plată au fost de 100 % și, respectiv, 80 %;

3. constată din raportul Curții că, la sfârșitul exercițiului 2019, Uniunea a contribuit cu 637 600 000 EUR din cel de Al șaptelea program-cadru la cofinanțarea activităților celui de Al șaptelea program-cadru și cu încă 17 931 000 EUR pentru cofinanțarea costurilor administrative aferente și că angajamentul cumulat pentru activitățile respective preluat de întreprinderea comună în iunie 2014 s-a ridicat la 447 342 072 EUR (101 425 148 EUR pentru ARTEMIS și 345 916 924 EUR pentru ENIAC); constată din raportul Curții că, la sfârșitul exercițiului 2019, întreprinderea comună dezangajase aproximativ 21 800 000 EUR (aproximativ 10 700 000 EUR pentru ARTEMIS și 11 100 000 EUR pentru ENIAC) și plătise 372 480 443 EUR (78 362 170 EUR pentru ARTEMIS și 294 118 273 EUR pentru ENIAC);

4. constată, pe baza raportului Curții, că rata de execuție a creditelor de plată disponibile ale întreprinderii comune pentru exercițiul 2019, în valoare de 44 805 000 EUR, pentru cofinanțarea proiectelor din cadrul celui de Al șaptelea program-cadru a fost de 45,3 % și că această rată scăzută s-a datorat, în principal, întârzierilor înregistrate de autoritățile naționale de finanțare în emiterea certificatelor de încheiere a proiectelor pentru activitățile în curs din cel de Al șaptelea program-cadru; mai observă că, dat fiind că programul a fost închis la sfârșitul

([1]) JO L 169, 7.6.2014, p. 152.

anului 2017, întârzierile respective sporesc riscul ca fondurile din cel de Al șaptelea program-cadru alocate deja întreprinderii comune să nu poată fi utilizate integral; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune în acest sens;

5. constată că cele 30 de state participante au obligația de a contribui cu cel puțin 1 170 000 000 EUR la activitățile operaționale ale întreprinderii comune din cadrul Orizont 2020 în perioada prevăzută în Regulamentul (UE) nr. 561/2014 și că, la sfârșitul anului 2019, statele participante implicate în cererile de propuneri din perioada 2014-2018 și-au asumat angajamente în valoare de aproximativ 763 530 000 EUR și au efectuat plăți în valoare de aproximativ 341 600 000 EUR (29,2 % din totalul contribuțiilor solicitate); reține din raportul Curții că nivelul scăzut al contribuțiilor statelor participante se explică prin faptul că unele dintre aceste state recunosc și raportează costurile către întreprinderea comună doar după finalizarea proiectelor aferente Orizont 2020 pe care le sprijină;

6. constată că din cei 1 657 500 000 EUR reprezentând contribuții care trebuiau să fie plătite cel puțin de membrii privați (din sectorul industrial) pentru activitățile întreprinderii comune în perioada prevăzută în regulament pentru program, la sfârșitul exercițiului 2019 întreprinderea comună a estimat (a declarat, dar nu a validat) că membrii au adus contribuții în natură în valoare de 705 410 000 EUR, în vreme ce contribuția în numerar a Uniunii la sfârșitul exercițiului 2019 a fost în valoare de 681 483 000 EUR [din maximul de 1 184 874 000 EUR conform Regulamentului (UE) nr. 561/2014], iar contribuția în natură a sectorului industrial validată a fost de 102 559 000 EUR; constată, în plus, că contribuțiile în numerar ale membrilor din sectorul industrial au fost de 14 922 000 EUR; constată, pe baza raportului Curții, că întreprinderea comună poate calcula valoarea reală a contribuțiilor în natură ale membrilor din sectorul industrial numai după ce a validat contribuțiile statelor participante la sfârșitul programului și că acest lucru explică valoarea ridicată a contribuțiilor în natură declarate, dar încă nevalidate, din partea sectorului; invită statele participante să își onoreze obligațiile care le revin în temeiul articolului 4 din Regulamentul (UE) nr. 561/2014 în ceea ce privește contribuțiile lor și declararea acestora;

7. ia act de faptul că există diferite proceduri la nivelul întreprinderilor comune care primesc finanțare din partea membrilor privați; solicită o armonizare a calculului contribuțiilor în natură pentru toate întreprinderile comune; propune ca procedura comună să prevadă metode transparente și eficace de evaluare, din care să rezulte valoarea reală a contribuției; invită Curtea să asigure un control al auditurilor realizate de auditorii externi independenți; solicită, de asemenea, un cadru juridic adecvat care să asigure faptul că suma contribuției financiare necesare este obținută până la încheierea programului; observă că acest cadru juridic ar putea include cerințe prin care contribuția privată să fie plătită înainte sau odată cu contribuția corespunzătoare din partea Uniunii;

8. constată, potrivit raportului Curții, că ratele de execuție ale bugetului disponibil pe 2019 pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 au fost de 100 % pentru creditele de angajament și 89 % pentru creditele de plată și că plățile de prefinanțare pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 selectate în cadrul cererilor de propuneri din 2018 și 2019 reprezentau 67 % din valoarea plăților operaționale efectuate în cursul exercițiului; mai constată din raportul Curții că întreprinderea comună a realocat 19 000 000 EUR din creditele de plată neutilizate din exercițiile anterioare bugetului operațional pentru 2019, majorând bugetul inițial pentru plățile de granturi aferente programului Orizont 2020 de la 163 080 000 EUR la 182 147 000 EUR, și că întreprinderea comună a justificat realocarea prin creșterea preconizată a declarațiilor de cheltuieli în 2019 aferentă cererilor de propuneri din 2014 și 2015 din programul Orizont 2020, și că, la sfârșitul lui 2019, 59 % din bugetul realocat a fost executat;

Performanțe

9. constată că întreprinderea comună utilizează indicatori-cheie de performanță (ICP) pentru a măsura performanța operațională și performanța programelor, precum și ICP comuni și specifici ai programului Orizont 2020, monitorizând totodată aspectele transversale prin intermediul unor indicatori;

10. solicită ca întreprinderea comună să-și revadă strategia de comunicare, pentru a garanta că părțile interesate vizate sunt la curent cu misiunea, activitățile și realizările acesteia;

11. invită Comisia și Curtea să elaboreze o metodă detaliată de urmărire a performanței, cu scopul de a determina valoarea adăugată a întreprinderii comune și de a include impactul social și asupra ocupării forței de muncă, precum și impactul asupra pieței; consideră că rezultatele evaluării ar trebui folosite pentru viitor sau pentru redistribuirea finanțării din partea Uniunii;

12. observă că efectul de pârghie total obținut în 2019 pentru programul întreprinderii comune (și anume, costul Orizont 2020 minus finanțarea din partea Uniunii împărțit la finanțarea din partea Uniunii) este de 3; constată și că 1 EUR din finanțarea programului Orizont 2020 mai mobilizează 0,93 EUR din fondurile naționale sau fondurile structurale și de investiții ale Uniunii;

13. constată că întreprinderea comună a lansat trei cereri de propuneri în 2019 (acțiuni de cercetare și inovare, acțiuni de inovare și acțiuni de coordonare și sprijin), ceea ce a dus la selectarea a 15 proiecte de colaborare din 40: opt acțiuni de cercetare și inovare și șase acțiuni de inovare, precum și o acțiune de coordonare și de sprijin; în plus, ia act de faptul că au fost semnate acorduri de grant pentru cele 13 propuneri selectate din cererile de propuneri din 2018 și că toate proiectele și-au început activitățile în 2019; ia act, în plus, de cele trei inițiative-fanion, Mobility.E, Industry4.E și Health.E, care permit comunității întreprinderii comune să continue să se adreseze altor comunități (de exemplu, prin acordarea de sprijin pentru desfășurarea activității comune cu întreprinderea comună IMI în proiectul „Trials@Home", o cerere specială în acest sens fiind aprobată în planul de lucru pentru 2020); constată că s-au îndeplinit toate obiectivele operaționale ale întreprinderii comune pe 2019;

14. constată că, potrivit raportului Curții, la sfârșitul exercițiului 2019, rata de execuție a programului Orizont 2020 era de 71 % în ceea ce privește procedurile de cerere de propuneri pentru activitățile atribuite întreprinderii comune;

15. ia act de studiul de impact independent intitulat „Studiu privind impactul acțiunilor finanțate de ECSEL", publicat în iulie 2020, în care se concluzionează că întreprinderea comună a permis realizări semnificative atât la nivel economic, cât și la nivel societal, creând un cadru pozitiv pentru consolidarea încrederii și asumarea de riscuri și contribuind în mod clar la crearea condițiilor sau mediului adecvat pentru inovare, atât la nivel de proiecte, cât și la nivel de programe; constată, în plus, că studiul a concluzionat că întreprinderea comună poate să promoveze cercetarea și dezvoltarea de soluții care să aducă beneficii directe cetățenilor Uniunii și să soluționeze problemele societale;

16. constată că chestiunea drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) trebuie abordată în toate contractele care ar putea produce efectele scontate sau rezultatele de performanță dorite; reamintește că scopul DPI este de a proteja drepturile creatorilor individuali, furnizând totodată informații despre modul în care drepturile vor fi utilizate în viitor; indică că, deoarece activitatea este finanțată și din fonduri publice, rezultatele ar trebui să fie transparente, accesibile publicului și să facă obiectul unor cerințe speciale, cum ar fi interoperabilitatea, dacă este necesar; invită Comisia să propună un cadru juridic pentru DPI și punerea lor în aplicare pe piață, care să includă cerințe speciale și distribuirea profitului;

17. ia act de informațiile cuprinse în raportul anual de activitate pe 2019 al întreprinderii comune privind echilibrul de gen în cadrul proiectelor de componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei, din care reiese că numărul total al femeilor implicate în aceste proiecte desfășurate în 2019 și în proiecte raportate în acel an (în curs din 2014, 2015 și 2016, 2017 și 2018) a fost de 20 %, din care 13 % au fost implicate în activități de cercetare și 7 % în activități care nu țin de cercetare;

18. invită Comisia să se asigure că programele de activitate ale întreprinderii comune vor respecta în viitor cerințele și țintele prevăzute în legislația Uniunii în ceea ce privește digitalizarea și vor urma strategiile din domeniu elaborate atât de Comisie, cât și de industrie;

Controalele interne

19. constată din raportul Curții că întreprinderea comună a adoptat proceduri sigure de control ex ante, bazate pe examinări ale documentelor financiare și operaționale, și că, la sfârșitul exercițiului 2019, întreprinderea comună nu începuse încă procesul de punere în aplicare a noului cadru de control intern al Comisiei bazat pe 17 principii de control intern, pe care este obligată să îl pună în aplicare; constată, pe baza răspunsului întreprinderii comune, că aceasta a început să treacă la noul cadru de control intern în 2020 cu un plan de acțiune și că definește criteriile de monitorizare a controlului intern înainte de validarea de către conducere și, în plus, că, înainte de finalizarea tranziției sale către noul cadru de control intern, aceasta continuă să aplice și să monitorizeze setul său cuprinzător de standarde de control intern existente; invită întreprinderea comună să furnizeze autorității care acordă descărcarea de gestiune informații actualizate în acest sens;

20. constată din raportul Curții că întreprinderea comună a luat măsuri pentru a evalua efectuarea auditurilor ex-post de către autoritățile naționale de finanțare și a obținut declarații scrise din partea acestora în care se afirmă că aplicarea procedurilor lor naționale oferă garanții rezonabile pentru legalitatea și regularitatea operațiunilor, dar că, cu toate acestea, variația semnificativă a metodologiilor și a procedurilor utilizate de autoritățile naționale de finanțare nu îi permite întreprinderii comune să calculeze o rată de eroare ponderată unică fiabilă sau o rată de eroare reziduală pentru plățile celui de Al șaptelea program-cadru; constată, de asemenea, din raportul Curții, că, pentru proiectele din cadrul celui de Al șaptelea program-cadru, plățile efectuate de întreprinderea comună în 2019 s-au ridicat la 20 305 796 EUR (față de 41 247 048 EUR în 2018), ceea ce reprezintă 11,2 % (față de 22 % în 2018) din totalul plăților operaționale efectuate de întreprinderea comună în 2019 și că pentru aceste plăți Curtea a aplicat rata de

eroare reziduală stabilită de Direcția Generală Cercetare și Inovare a Comisiei pentru întregul Al șaptelea program-cadru, care era de 3,52 % la sfârșitul exercițiului 2019;

21. constată, din raportul Curții, că în ceea ce privește plățile aferente programului Orizont 2020, Serviciul comun de audit al Comisiei este responsabil de auditurile ex-post și că, pe baza rezultatelor auditurilor ex-post disponibile la sfârșitul exercițiului 2019, întreprinderea comună a raportat o rată de eroare reprezentativă de 3 % și o rată de eroare reziduală de 1,48 % pentru proiectele din cadrul programului Orizont 2020 (plăți validate și închise și plăți finale); constată, în plus, pe baza propunerii Comisiei de Regulament privind programul Orizont 2020, că în cazul cheltuielilor cu cercetarea în cadrul programului Orizont 2020 un risc anual de eroare cuprins între 2 % și 5 % este un obiectiv realist, ținând seama de costurile controalelor, de măsurile de simplificare propuse pentru a reduce complexitatea normelor și de riscul inerent aferent rambursării costurilor proiectului de cercetare, și că obiectivul final pentru nivelul rezidual de eroare la închiderea programelor, după luarea în considerare a impactului financiar al tuturor auditurilor și al măsurilor de corectare și de recuperare, este atingerea unui nivel cât mai apropiat de 2 %;

22. observă că, în cadrul controalelor plăților operaționale, Curtea a auditat, la nivelul beneficiarilor finali, plăți selectate aleatoriu din cadrul programului Orizont 2020 care fuseseră efectuate în 2019, cu scopul de a corobora ratele de eroare calculate în urma auditurilor ex post; constată că auditurile detaliate ale Curții au pus în evidență erori sistematice legate de costurile cu personalul declarate, principalele surse de erori fiind calcularea greșită a tarifului orar pentru proprietarul societății și utilizarea unor tarife orare anuale care nu se bazează pe un exercițiu financiar finalizat; invită întreprinderea comună să își îmbunătățească sistemul de declarare a costurilor cu personalul și să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la evoluțiile în acest sens;

23. constată că întreprinderea comună a adoptat un plan de acțiune în aprilie 2018 și că unele activități sunt deja finalizate, majoritatea activităților urmând să fie efectuate în 2019, iar unele dintre acestea au fost considerate ca depășind sfera de acțiune a întreprinderii comune;

24. constată din raportul Curții că în 2019 întreprinderea comună a convenit asupra unui calendar al plăților pentru regularizarea situației contribuțiilor în numerar pentru costuri administrative în valoare de peste 1 000 000 EUR care nu au fost facturate membrului din sectorul industrial AENEAS, lucru care a fost menționat în auditul Curții privind descărcarea de gestiune 2018, și că a emis un prim ordin de recuperare către AENEAS în valoare de 549 500 EUR și că, în conformitate cu calendarul plăților, suma rămasă de 550 023 EUR urma să fie colectată în 2020;

Auditul intern

25. ia act de faptul că Serviciul de Audit Intern (IAS) a efectuat în ultimul trimestru al anului 2019 o monitorizare a recomandărilor de audit pentru a evalua progresele înregistrate în punerea în aplicare a recomandărilor restante rezultate în urma auditurilor anterioare ale IAS; constată că toate recomandările formulate în cursul auditului privind actualul centru comun de implementare au fost puse în aplicare efectiv și că, în ceea ce privește auditul privind gestionarea performanței activităților întreprinderii comune, o recomandare (privind indicatorii de performanță și instrumentele de monitorizare) a fost pusă în practică efectiv, iar cealaltă (privind cadrul de performanță) rămâne restantă, fiind doar parțial pusă în practică; ia act de faptul că, în iulie 2019, IAS a publicat un plan strategic de audit intern pentru perioada 2019-2021, care se bazează pe rezultatele unei evaluări aprofundate a riscurilor efectuate de IAS în noiembrie 2018; constată, de asemenea, că, în urma acelui plan de audit intern, auditul privind punerea în aplicare și închiderea acordului de grant Orizont 2020 al întreprinderii comune, care evaluează caracterul adecvat al conceperii, eficienței și eficacității controalelor interne în vigoare, a fost lansat în 2019 și este în desfășurare;

26. constată din raportul Curții că întreprinderea comună trebuie să îmbunătățească procesul de comunicare internă pentru a identifica beneficiarii amenințați de faliment și să semnaleze în timp util prefinanțările expuse riscului de nerecuperare și că, în consecință, activele de prefinanțare prezentate în conturile anuale ar putea fi supraevaluate; invită întreprinderea comună să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la evoluțiile în acest sens;

Gestionarea resurselor umane

27. ia act de faptul că, la 31 decembrie 2019, întreprinderea comună avea ocupate 30 de locuri de muncă din 31, deoarece o a doua poziție de expert național era autorizată, dar nu era încă ocupată; ia act de faptul că întreprinderea comună a depus eforturi substanțiale pentru a pregăti actualizarea normelor de punere în aplicare a Statutului funcționarilor.